

BOLDOG SALKAHÁZI SÁRA (1899-1944)

szociális testvér, vértanú

Kassán született, szülei szállodája a magyar művelődés ismert fellegvára volt. Sára kislánykori egyéniségéről a leghitelesebb képet bátyja rajzolta: fiús temperamentumú, határozott fellépésű, erős akaratú gyermek volt, többnyire a fiúk játékaiba kapcsolódott be szívesen. Barátnője szellemes tréfacsinálónak ismerte, de megemlíti mélyen érző szociális lelkületét, hűséges, kitartó természetét is. Iskoláit Kassán végezte: az elemi iskola elvégzése után az orsolyiták polgári iskolájának, majd tanítóképzőjének a növendéke. A már tizenéves korában színdarabokat író Sárát szobájában esténként gyakran találták térdepelve, gondolataiba és imáiba merülve. 1917-1918-ban elemi iskolában **tanított**, közben angol, francia és német nyelvet tanult. A trianoni döntés után, a csehek által követelt hűségeskü megtagadása miatt elhagyta a tanítói

pályát. Könyvkötészetet tanult és húga kalapüzletében dolgozott. 1919 elején megjelent első cikke a kassai *Esti Újságban*, *Syphax* aláírással, ettől kezdve írt felvidéki magyar lapokba, **újságírói** igazolványa is volt. A kisebbségbe került magyarokról, a szegény munkásokról és nyomorban élő munkanélküliekről írt, nagy átérzéssel. 1922-1923-ban néhány hónapig menyasszony, vőlegénye édesanyja egyik ingyenes diákja, aki gazdatisztnak tanult. Sára hamarosan ráeszmélt arra, hogy a vidéki gazdatiszti élet nem az ő örökmozgó, szuverén egyéniségének való, s visszaküldte a jegygyűrűt. Ekkor érezte először, hogy Isten esetleg szerzetesnek hívja, ezt írta: „*És ha az Úristen foglalt le magának?... Az első szó már elhangzott, s te meghallottad! És mégis bizonytalan vagy! Nyugtalan, kereső, vergődő...*” Két évig **könyvkötősegéd**ként nyomdában dolgozott. 1926 márciusától a Keresztényszocialista Pártban tevékenykedett, szerkesztette a *Nép* című lapot. A marxizmussal szembe forduló keresztényszocializmus a munkások helyzetén a kapitalizmus keretein belül akart változtatni, összhangban a katolikus egyház tanításaival. Megjelent első novelláskötete, a *Fekete furulya*, melyet a Kazinczy Társaság 500 koronával jutalmazott. Naplója szerint élete e korszakát „*önállóság, cigaretta, kávéház, csavargás a nagyvilágban hajadonfőtt, zsebre dugott kézzel, friss vacsora egy kis kocsmában, cigányzene...*” jellemezte. A hivatásáért tíz évig harcolt önmagával. 1927-ben ismerkedett meg a **Szociális Testvérek Társaságával**. Elvégezte szociális és népjóléti tanfolyamukat, s lélekben egyre közelebb került hozzájuk. Elment a budapesti anyaházba, ahol kissé furcsállták túl modern, cigarettázó stílusát, de nem vágták el útját a Társasághoz. Sára belátta, hogy változnia kell, s kemény küzdelmek árán rövid időn belül leszokott a dohányzásról és az újságírói élet kínálta „szabadságról”, hogy ráléphessen a belső szabadság útjára. 1929-ben elfogadták

jelentkezését, a szegvári házban kezdte meg a **noviciátust**. A fogadalomtétel előtti hónapokban a kassai karitást szervezte. Első fogadalmát 1930 pünkösdjén tette. Jelmondata: „**Alleluja!**” A hivatásért vívott harc nem ért véget a belépéssel, az első örömteli hónapok után újra kezdődött. Akaratos, elismerésre vágyó egyéniségének nem volt könnyű a szerzetesi élet kívánalmaihoz igazodni, erőfeszítéseit pedig úgy érezte, kevésbé értékelték. Gyakran félreértették, gyakran azonosították őt múltjának rávetülő árnyékával. Nemegyszer szenvedett a középszerűségtől, attól, hogy magasabb intelligenciáját egy látszólag kicsinyes keretbe kellett erőltetnie. De a természetfelettiért való küzdelmet soha nem adta föl: „*Keresztül kellett gázolnom önmagamon..., hogy önmagamat lerázva, megsemmisítve ráismerjek önmagamra, ráeszméljek énemre*”. 1932 őszén áthelyezték Komáromba, beköltözött a Szent Anna zárdába. Itt is a **Karitás** szolgálatában tevékenykedett, de sokkal nehezebb körülmények között, felügyelt a gyermekkonyhára, heti 26 órában hitoktatott, szerkesztette a *Katholikus Nő* folyóiratot, kegytárgyüzletet vezetett, felügyelt a szegények menházában, családokat látogatott. 1934-ben megbízták a szlovákiai magyar nők szervezésével. Létrehozták a *Katholikus Nőszövetséget*, melynek három évig országos vezetője: állandóan levelezik, kurzusokat szervez, utazik, előadásokat tart a lányoknak és asszonyoknak. Kimerült állapotban helyezték vissza Kassára, s mivel előljárói a fáradtság miatti rossz idegállapotát hivatásbeli bizonytalanságnak ítélték, abban az évben nem tehetett fogadalmat. Ezzel megkezdődött a **belső próbatételek** ideje. E szenvedések közben érett meg az Istennel való állandó, bensőséges együttlétre. Komoly vágy támadt benne a missziós tevékenység után. Előjárója támogatta, de a világháború meghiúsította missziós terveit. 1937 augusztusában Budapestre költözött, az anyaházban mindig olyan beosztást kapott, amilyen munkára épp nem volt ember – egy év alatt 18 munkaterületre. 1940 pünkösdjén letette **örökfogadalmát**: új jelmondata „**Íme itt vagyok, engem küldj!**”. Slachta Margit és Társasága minden eszközzel küzdött az országot elárasztó nemzeti szocialista eszmék ellen. Ez komoly veszélyekkel járt, de a testvérek tudatosan vállalták. Cikkeiben határozott katolikus programot adott az elpogányosodott, fasizálódó közszellem ellen. Naplója szerint azt kérte Istentől: „*a kínzástól ne féljek, az apró testi gyengeségeket fogadjam szívesen, a halálnak örüljek*”. Egyre jobban égett benne a vágy, hogy felajánlhassa életét „*azon esetre, ha egyházüldözés, a Társaság üldöztetése következne be*” – az **életfelajánlás** 1943 őszén előljárói jelenlétében megtörtént. A német megszállás kezdetétől a testvérek kivették részüket az **üldözöttek menekítéséből**, ezer embert mentettek meg – Sára közülük százat. Házaik tele volt hamis papírokkal felszerelt bújtatottakkal. 1944. december 27-én a nyilasok körülrzárták a Bokréta utcai munkásnőotthont, melyet ő vezetett. Zsidók után kutattak, s őrizetbe vettek öt gyanús személyt, ő éppen az intézkedés végére ért haza. Kikerülhette volna a letartóztatást, de nem tette. Őt is elhurcolták. Egy szemtanú szerint még aznap este mind a hatukat a **jeges Dunába lőtték**. A kivégzés előtti percben a gyilkosai felé fordulva letérdepelt, és égre emelt tekintettel nagy keresztet vetett magára. Az ünnepélyes **boldoggá avatás** 2006. szeptember 17-én a budapesti Szent István bazilika előtt volt. **Ünnepe**: május 11.